Parisa Liljestrand: Invigningsanförande vid Järvaveckan 2024

Talare	Datum	Plats
Parisa Liljestrand Kulturminister	29 maj 2024	Järva

Stort tack för möjligheten att vara här i dag.

När min familj kom till Sverige var jag tre år gammal. Vi lämnade ett land med religiöst och politiskt förtryck för att få leva i demokrati, frihet och öppenhet. Mina föräldrar lämnade allt som för dem var kärt och känt, för att möjliggöra ett liv i frihet. För sig själva, och framför allt för sina döttrar. Tack vare mina föräldrars mod så vet jag idag att min röst tillhör mig, och ingen annan.

Jag vet också att vi är många här i dag som delar den erfarenheten. Som själva kommit till Sverige från ett annat land, eller som har föräldrar som gjort det.

Kanske är det så att man tydligare uppskattar friheten om man själv har upplevt hur det är när andra tar sig rätten att begränsa den.

Så är det i högsta grad för mig. Kanske är det därför som jag valde att engagera mig politiskt för över tjugo år sedan. Då i ett egenstartat direktdemokratiskt parti. Jag var yngre än idag, möjligen lite mer naiv. Men jag var medveten om kraften i den svenska demokratin. Friheten och möjligheterna som följer med den. Och jag var så tacksam över att få växa upp och leva i ett land där min röst spelar roll.

För har man de här erfarenheterna, då känns det in på bara huden när man ser hur otrygghet och våld begränsar tillträdet till våra gemensamma rum. När kvinnors rätt att göra sin röst hörd begränsas. När barns uppväxtvillkor leder till vanmakt istället för egenmakt.

Sverige är en av världens starkaste demokratier – det ska vi vara stolta över. Men det är inte samma sak som att alla som bor här känner sig fria – och det behöver vi ta på allvar.

Alldeles för många människor i Sverige befinner sig i ett demokratiskt, kulturellt och socialt utanförskap. Deras röster blir inte hörda. Ta bara den här platsen: på ena sidan Spånga, med ett valdeltagande i senaste riksdagsvalet på över 85 procent i flera valdistrikt. På andra sidan fältet, i Järvaområdet, hittar vi ett antal valdistrikt där inte ens hälften av de som får rösta gör det. Det handlar om klyftor i vår demokrati, som vi tillsammans behöver sluta.

För även om vi lever i en demokrati, måste vi som medborgare också levandegöra demokratin. Var och en, och tillsammans. Det är vårt gemensamma ansvar – och skyldighet – att värna rätten att tänka, tycka och uttrycka oss fritt. Även om det ibland skaver.

För konflikter kommer uppstå, i alla fria samhällen. Frågan är hur väl samhället är rustat för att hantera dem.

När min familj invandrade till Sverige så fick vi komma in över gränsen. Men att komma in i samhället, det var betydligt knepigare. Vi tog oss in ändå, av egen kraft. Men vi hade tacksamt tagit emot en karta. Exempelvis i form av en svensk kulturkanon. För att förstå vårt nya land och vad som format det.

Så många referenser är självklara för den som fått dem med sig med modersmjölken. En tyst och självklar kunskap, en osynlig väv som håller oss samman. Men eftersom den är osynlig kan den också fungera exkluderande. Och det gäller inte bara oss med rötter i andra länder. Det finns också väldigt många hem där man är svenskar sen många generationer, men där det ändå inte står några Lagerlöf eller Moberg i bokhyllan. Eller några böcker alls. Där man aldrig går på teater eller museum.

Jag har träffat rätt många som fnyser åt idén om en kulturkanon. Det kan man göra. Men jag noterar att många av dem som gör det, påfallande sällan kommer från de hem som jag just beskrev. Och påfallande ofta från miljöer som badar i bildning och kultur. Och då vill jag vara tydlig: Kulturkanon är lika lite till för dem, som allemansrätten är till för skogsägarna.

Jag är moderat. För mig är bildning centralt. Och bildning är nära sammankopplat med frihet. Det sambandet behöver vi prata mer om, tror jag. Vad som ger bildning, men också vad bildning kan ge.

Bildning ger inte alla svar. Men den ger förmågan att ställa rätt frågor.
Bildning är makt.
Bildning är motståndskraft.
Därför ska bildning inte vara en lyx för några utvalda, utan en allemansrätt.

Vi står nu inför ett Europaparlamentsval. Alla svenska medborgare har då en möjlighet att påverka vår gemensamma framtid. Men demokrati handlar om mer än rösträtt. I en stark och hållbar demokrati har alla förmågan att fatta beslut på sakliga grunder och med korrekt information. Och det kan den bildade medborgaren. Det är frihet på riktigt.

Till sist: jag är inte här för att valtala. Men jag vill säga en sak som är viktig för mig: Om du och jag har varsin röst. Och om du inte använder din. Då blir din röst inte hörd, och min får dubbelt så stort genomslag. Det är inte så det är tänkt att fungera i en demokrati. Så jag vill be dig om en sak. Om du har rätt att rösta i EU-valet, gör det. Ge inte bort din röst, utan använd den. För den tillhör dig, och ingen annan.

Tack!

Källa
Manuskript hämtat från regeringen.se (2024-06-03)

Taggar
Järvaveckan, Moderaterna, Politiska tal

URI
https://www.svenskatal.se/tale/parisa-liljestrand-invigningsanforande-vid-jarvaveckan-2024